

9. Zhotovování zátek do sudů tvoří podstatnou částku živnosti soustružnické, poněvadž k jejich výrobě, která se děje pomocí soustruhu, požaduje se zvláštních dovedností, které si soustružník jen delším zaměstnáním jako učeň a pomocník při živnosti soustružnické může osvojit; avšak ani bednářům nemůže býti bráněno zhotovovati dřevěné zátky na soustruhu, pokud ho potřebují k dokonalému hotovení svých výrobků (obch. a živn. komora v Praze).

Vynikající skupina řemeslných živností jest právě vyplněna živností soustružnickou; protož záhy již zakládány na různých místech odborné školy pro soustružníky a lze říci, že dnes živnost soustružnická náleží k nejčetněji zastoupeným živnostem vůbec. K nastoupení a samostatnému provozování živnosti soustružnické opravňuje pak a nahraňuje zmíněný shora průkaz způsobilosti vysvědčení o úspěšné dokonané návštěvě těchto odborných učilišť:

a) odborné školy pro dřevařský průmysl v Králíkách, v Tachově, v Rívě, ve Valaš. Meziříčí, v Zakopaném a v Chrudimi, dále odborná oddělení pro dřevařský průmysl při státních průmyslových školách ve Štýrském Hradci, v Innomostí a při umělecko-průmyslové odborné škole ve Lvově (srv. min. nař. ze dne 17. září 1883 č. 150 ř. z.); dále odborné školy v Arku, na Horách Kašperských, v Bolzanu a ve Volarech (min. nař. ze dne 24. dubna 1885 č. 57 ř. z.); odborné školy pro dřevařský průmysl v Mostě nad Murou a v Gottschee (min. nař. ze dne 20. října 1887 č. 121 ř. z.); dále škola pro dřevařský průmysl v Běláku a oddělení pažbářské při odborné škole pro průmysl puškařský v Boroví (sr. min. nař. ze dne 25. března 1891 č. 50 ř. z.); odborná škola pro zpracování dřeva v Ebensee, v Halleinu a v Lublani (min. nař. ze dne 29. května 1893 č. 97 ř. z.), odborná škola pro dřevařský průmysl při státní průmyslové škole ve Lvově (min. nař. ze dne 13. září 1897 č. 219 ř. z.) a konečně odborná škola pro truhláře a soustružníky ve Stanislavově (srv. min. nař. ze dne 26. července 1899 č. 134 ř. z.).

Živnost stavitelská viz Stavitelé.

Živnost studnařská.

Živnost studnařská pojímá v sobě vedení a provádění všech potřebných prací ku zřízení studně. Tato živnost náleží ku koncessovaným stavebním živnostem. Ku provozování živnosti studnařské jest především potřebí:

1. Průkazu o způsobilosti a sice vyhledává se tu:

1. Průkaz o tom, že vyučil se žadatel této živnosti a že nabyt praktického vzdělání v ní. K tomu cíli musí uchazeč býti zaměstnán po 3 leta jako pomocník a potom nejméně jeden rok jako polír (§§ 9, 11 zákona ze dne 26. prosince 1893, č. 193 ř. z.). Z ohledu na poměry v určitém místě panující může se upustiti od toho požadavku, aby studnař byl po 1 rok zaměstnán jako polír. Absolvoval-li uchazeč některou vyšší školu průmyslovou pro odbor stavebně-technický na určité státní průmyslové škole nebo na nějakém rovnocenném učilišti s dobrým prospěchem, postačí průkaz o tom, že byl žadatel v dotčené živnosti prakticky zaměstnán aspoň po 1 rok (§ 12 cit. z.).

2. Zkouška pro absolvování. Zkouška tato záleží v ústním zodpovědění některých praktických otázek z oboru živnosti studnařské (§ 5 nař. ze dne 27. prosince 1893, č. 195 ř. z.). Ku předsevzetí zkoušek

jest sestavena v sídle každého politického zemského úřadu komise sestávající ze 3 členů.

II. Provozování studnařské živnosti vzhledem k ostatním stavebním živnostem.

1. V oněch místech, kde není studnařů, přísluší totéž oprávnění i stavitelům, zednickým a tesařským mistrům.

2. Jsou-li však v některém místě zastoupeny živnosti studnařské, mají ostatní stavební živnosti (stavitelé, mistři zedničtí a tesařští) vzhledem k oněm pracem, které v obor studnařský zasahují, k tomu studnařských mistrů používati (§§ 4, 5 živn. ř.).

3. Žádá-li dodatečně určitá osoba jak o koncessi stavitele nebo tesaře, tak i o koncessi pro živnost studnaře, budiž vedle průkazu způsobilosti pro živnost stavitelskou nebo zednickou předložen i průkaz o tom, že uchazeč pracoval prakticky v dotýčné živnosti nejméně 2 roky; má složit také zkoušku tohoto oboru se dotýkající. Totéž platí, žádá-li někdo jak o koncessi pro živnost tesařskou, tak také pro živnost studnařskou (§ 16 ad 1 a 2 cit. nařízení). Těmito ustanoveními zákona ze dne 26. prosince 1893 došlo rozřešení svého více dosud sporných otázek a dosavadní konflikt mezi studnaři a ostatními majiteli stavebních živností. Dosud směli tesaři ku př. nezávadně podniknouti stavbu dřevěných studní a zvláště také opravy těchto vyřizovati, jmenovitě pak na venkově, poněvadž živnost studnařská na venkově velmi spoře bývá zastoupena. Majíc na zřeteli očitou potřebu obyvatelstva vyslovila se obchodní a živnostenská komora v Linci v ten smysl, že tam, kde není studnaře, i tesaři jsou oprávněni zhotovovati a opravovati studně. Právě tak byla rozluštěna otázka, jsou-li zedníci oprávněni studni vykopati a vyzditi. Celá řada společenstev živností stavebních podala v této věci souhlasné své dobrozdání jednomyslně prohlašujíc, že v první řadě jsou studnaři oprávněni podniknouti tuto práci, že však na venkově a v místech, kde není koncessovaných studnařů, smí také stavitelé a zedníci obstarati vykopání a vyzdění studně.

III. Objem a vymezení živnosti studnařské vzhledem k jiným živnostem.

a) Dosud sporná otázka, zda studnaři jsou oprávněni také konati ony práce, které spadají v obor živnostenského oprávnění zámečníků, jakož na př. zhotovování záklopek musí býti kladně rozhodnuta a to vzhledem ku § 5 cit. z., podle něhož studnaři jsou oprávněni sami vyřizovati všechny potřebné práce ku zhotovení studně. Ostatně vyznívá i dobrozdání obchodní a živnostenské komory ve Vídni v ten smysl, že podstata živnosti studnařské nespočívá nikterak ve zhotovení jednotlivých částí studně, nýbrž ve sloučení a upravení těchto součástí a že na všechny práce, tedy také na ty, které spadají v obor živnosti zámečnické, dlužno hleděti jako na výhradné oprávnění živnosti studnařské. Podobně se vyslovila také obchodní a živnostenská komora ve Feldkirchenu.

b) Co se týče otázky, jak dalece jsou studnaři oprávněni zhotovovati vodovody, prohlásila obchodní a živnostenská komora v Linci, že při jednoduchých stavbách vodovodů, které se omezují na kladení dřevěných rour nebo tak zv. vodního trkače (berana) s potrubím olověným nebo železným, studnaři patrně přísluší prováděti práce tyto. Naproti tomu jest stavba větších vodovodů předmětem průkazu zvláštního práva, které pří-

sluší pouze tomu, kdo dle § 15 ad 17 řádu živn. vydobil si koncesse jakožto instalatér vodovodů.

Koncessi ku provozování živnosti studnařské propůjčuje živnostenský úřad první stolice.

IV. Ustanovení trestní.

Ustanovení §§ 380, 383—385 zák. trest. týkající se stavitelů mají obdobnou platnost i pro studnaře. (Ostatně viz též čl. »Živnosti stavební«.)

Živnost tesařská.

I. Živnost tesařská náleží k stavebním živnostem koncessovaným (zák. ze dne 25. prosince 1893 č. 193 ř. z.). Co se týče rozsahu této živnosti, mezi jejího oprávnění oproti jiným stavebním živnostem, jakož i co do průkazu způsobilosti srv. čl. »Živnosti stavební«.

II. Co se týče vymezení živnosti tesařské naproti jiným živnostem, budiž předem povšimnuto mezi živnostenskými právy tesařů a truhlářů; pro toto ohraničení jsou rozhodnými poměry moderního života hospodářského; pročez bude nutno uvážit živnostenskou způsobilost ku provedení příslušných prací, panující obyčej, místní podmínky a potřeby obyvatelstva v tom nebo onom konkrétním případě. Mnohé práce jsou tak blízky sobě, že spíše způsob jejich provedení a vůle zákazníkova, než-li předmět sám neb upotřeбенý materiál a nástroje budou rozhodnými pro kvalifikaci jejich t. j. sluší-li je mít za práce tesařské či truhlářské. Rovněž bylo by na úkor živnostem samým i potřebám obecnstva, měla-li by se vytknouti ostrá mezní čára při takových předmětech, jež se dají na většině jednoduše zhotoviti a ve mnohých případech jejich zhotovení velice jest naléhavým. Tesař bude tedy zhotovovati hrubé pracovní stoly, zahradní stoly, jednoduché prkenné lavice, prkenné podstavce atd., avšak nikoli z kližených kusů zařízení a jemnější nábytek, ani vůbec nesmí prováděti takových prací, při nichž vyskytuje se žlábkování, lomení atd. Tesař vůbec jest základem živnosti své oprávněn toliko ku zhotovování dřevěných předmětů hrubě tesaných a spojených (hřeby), tedy jmenovitě není oprávněn prováděti práce, při kterých třeba jest hoblování a kližení. Při stavebních pracích přináležejí tesaři zhotovovati veřeje a okenní sloupce; naproti tomu vyhrazeno jest truhláři zhotovení oken a dveří (vyjímaje ovšem vrata při stodolách a jinakých dřevěných budovách hospodářských). Při stolech a lavicích závisí zodpovědění této otázky na tom, jsou-li ony předměty pouze hrubě otesány (jako stoly zahradní a lavice), či jsou-li jemněji zpracovány (ohlazeny, polirovány); onen druh předmětů může zhotovovati i tesař, kdežto poslední práce oprávněn jest toliko truhlář prováděti (dobrozdání obchodní a živnostenské komory celovecké a solnohradské sb. Freye a Mareše č. 3230 a 3233). Se stanoviska našich živnostenských zákonů dlužno i podnes zastávati názor, že výroba stolů, dveří a žalusí náleží k oprávněním stavebního truhlářství, jakkoli jinak nesnadno lze vytknouti ostré hranice mezi oprávněními tesaře a stavebního truhláře a rozličné obyčejné a jednoduše pracované dřevěné předměty spadají v obor obou živností a skutečně oběma bývají prováděny. Tesař není však pod žádnou podmínkou oprávněn míti ku zhotovování truhlářských prací tovaryše truhlářské. I dle nového zákona o živnostech stavebních přísluší jedině staviteli samotnému vykonávati vlastními pomocnými dělníky živnost zedníků, tesařů, kamenníků a stavitelů, nikoli však živnost truhlářskou, pročez ani obyčej-